

December 2014

Thorskov bunkeren.

Første september 1968 blev jeg indkaldt som værnepligtig – 796498 - ved Telegraf regimentet i Aarhus.

Officer- og befalingsmands korpset bestod af: MJ Graff, KN Bech, PRLT Petersen, FRS Jensen, SG Nielsen, SG Nielsen (to ”Nielsner”), SG Dixen og SG Mogensen.

Jeg havde netop bestået min embedseksamen som lærer fra Aarhus Seminarium, men skulle nu efter rekruttiden optaget i radiokædekompaniet.

Under rekruttiden havde jeg mødt ”de faste” radiokæde-folk”, menige og konstabler, stationeret under BALTAB i Randers, set deres vogne med udstyret; ofte med Rya-tæpper og fuglebure. Der hang en lummer luft af tobak inde i Doge-radiokædebilen. Det var slet ikke noget for mig. Jeg henvendte mig derfor til min øverste chef, oberst Worm Leonard, bad om et andet tjenestested.. Næste dag blev jeg forflyttet til Thorskov bunkeren. Tjenstligt kaldet ”PSKT – Aarhus”. En bunker der skulle huse, sammen med øvrige PSKT-er: i Aalborg, Rønne, Odense, Sjælsmark, Tønder? - Forsvars centre for Danmark. Krigshovedkvarterer.

Kører man via Dalgas Avenue til Kystvejen og Odder vej hvor Marselisskoven begynder, ligger der en restaurant på venstre side og umiddelbart efter, næsten modsat SOK,s store bunker anlæg, går der en lille skovvej ned mod restauranten Thors-Mølle. - Her ligger bunkeren, på bakken før spisestedet Thors-mølle. Ad en lille vej op til højre en bygning, som vi skulle bruge som overnatning i ”beredskabstiden”. Til venstre – også omhegnet, selve bunkeren, bygget af den tyske besættelsesmagt i 1944.

Som nævnt var bunkeren indhegnet. Kun et par høje antennemaster samt hegnet afslørede, at der her lå et militært anlæg. Skulle man have adgang, var der en knap ved lågen, man kunne trykke på. I dagtimerne var det en ubevæbnet, værnepligtig menig, der skulle lukke op. Ellers var det en VO, bevæbnet med maskinpistol, der kontrollerede og gav adgang.

Den daglige rutine var for mit vedkommende som værnepligtig, at jeg mødte på tjenestestedet 0930. Her var jeg sammen med ”dagholdet”, en blanding af værnepligtige, konstabler samt faste officerer. Jeg havde 24 timers fuld tjeneste og afgang 0930 næste dag. Havde fri den dag og næste; skulle først møde på tjeneste 0930 på tredie-dagen.

Mit daghold fra 1600 til 0800 bestod af:

KN Brauer. Daglig chef. Hver dag. Mødte 0800 - Afgang 1600.

LO (lotte) Ballisager. Kryptering. På mit vagthold.

LO Riis. Kryptering. På mit vagthold.

LO Jelva. Omstillingsbordet. Hver dag. Mødte 0800 - Afgang 1600.

KONST Mortensen. Radio/morse. På mit vagthold.

Værnepligtig SG og VO Kanst. På mit vagthold.

Værnepligtig SG. Navn ? På mit vagthold.

MG værnepligtig. Navn? (En præstesøn fra Djursland). På mit vagthold.

MG Veikko Tapio Juhl.

Og så som nævnt suppleret op til det omkring dobbelte i dagtimerne.

På et af de øvrige tre vagthold var i øvrigt forfatteren og TV-produceren, Peter Laursen. - Jeg fik senere et godt samarbejde med ham; bl.a. i det fælles projekt "Det værste er at miste friheden". En fonds støttet video om "Ranum Konventet", modstandsbevægelsen og det deraf følgende Hjemmeværn".

Vi var således 7 på 24 timers tjeneste. I perioden 0800 – 1600 blev mit vagthold suppleret af faste officerer, konstabler og lotter. Bunkerens daglige bemanning kom op på det dobbelte. Under øvelser på det tre dobbelte. Efter 1600 var det "vagtholdet" på syv mænd og lotter, der havde ansvaret for tjenesten og bunkeren indtil næste morgen 0800, hvor øvrige mødte til.

"Beredskabshytten" til højre og op for bunkeren var beregnet til, at vi værnepligtige, der mødte 0930 egentlig skulle "ligge i beredskab" natten før. Det gjorde vi så nogle gange. Der efter glemte vi alt om "beredskab".

Bunkeren kom man til via en aflåst låge. En tung ståldør førte via en gasluse med endnu en ståldør ind i selve gangen i bunkeren. Til venstre lå omstillingsbordet. LO Jelva passede her omstillingsbordet fra 0800 til 1600. - Til højre diesel generatorer, der i eventuel krig kunne forsyne bunkeren med den nødvendige strøm. Via adgangen til diesel motorene var der også adgang til omkring 30 køjer. Beregnet som overnatning under øvelser og eventuel beredskabsforøgelse.

Til højre for rummet for omstillingsbordet lå køkkenet. Lige for rummet med sluse anlægget, der kunne sætte bunkeren under et tryk, som ville holde eventuelle krigsgasser uden for.

Ad en længere gang til højre lå chefens (KN Brauer) kontor til venstre. Over for "krigsrummet" med kort og borde - til venstre i rummet en nød udgang fra bunkeren. Til højre fra gangen lå "sekretariatet" og lidt oppe via trapper "krypteringsrummet". Her herskede Ballisager og Riis egenrådigt. Og som fru Riis sagde: "På mit bord i krypteringsrummet ligger der en skarpladt pistol. Enhver der forsøger at trænge ind i rummet, skal jeg skyde". Videre ad gangen var det til venstre et rum med fjernskrivere, den tids computere. Til sidst og for enden af gangen radiatorummet, hvor konstabel Mortensen herskede.- Mortensen kunne sende 120 morsesignal i minuttet. Og selv om han var i færd med at morse med den ene nøgle, kunne han samtidigt - ved at lægge armene over kors - også svare på den anden nøgle.

Der herskede en god tone i bunkeren. Vi var som et mandskab i en ubåd. Omgangsformen var uhøjtidelig og nogenlunde fri. - En enkelt gang forsøgte KN Brauer at arrangere FUT (fysisk uddannelse og træning). Vi skulle alle løbe nogle omgange i skoven, men da en brækkede sit ben og en anden fik et slagtilfælde, blev det absolut sidste og eneste gang, vi blev udsat for den slags anstrengelser.

Den daglige fortæring sørgede vi selv for. På mit vagthold gik tilberedning og servering på skift. Min standard menu var så enkel: Syv personer gange 25 cm. medisterpølse fra slagteren var nemt at have med at gøre. Jeg behøvede blot at bestille 1,75 m medister. - Drikkevarer havde vi i et lager.

Mit arbejde bestod i, at betjene omstillingsbordet i dagvagten, når fru Jelva skulle på toilettet eller have frokost. Fru Jelva forrettede altid sit toiletbesøg på bestemte tidspunkter af dagen. Formiddag og eftermiddag skulle os værnepligtige menige også sørge for kaffe til alle.- Efter 1600 og indtil kl. 0800 næste dag, havde jeg ansvaret for omstillingsbordet.

Hver aften på et fast tidspunkt blev der sendt krypterede rutinesignaler til øvrige PSKT-er i landet. Det foregik både via fjernskriverne, radio samt morse. Af og til oplevede vi, at et signal blev hentet ned af en russisk trawler, der så forsøgte en kommunikation med vores sender. Så lukkede vi stationen ned i en times tid. - Gentog så kommunikationen.

Det var især Mortensen, der var god til at opfatte ”op-snapningen” Han kendte de øvrige PSKT-ers vagthold, kendte deres ”melodi” og ”hastighed” på nøglerne. Mortensen kunne straks fornemme, at det signal, han ex. modtog fra Aalborg ikke var afsendt fra den kollega, som han vidste var på vag – men et russiske trawler i Aahus bugten.

Min tjeneste var bekvem. Også fordi jeg imellem tjenesterne altid havde vikararbejde på Aaby skole. Efter tjenestens ophør 0930 kunne jeg således i uniform tage direkte på vikararbejde. Også næste dag. Tredie-dagen så på tjeneste igen 0930. - Uniformen gjorde absolut indtryk på eleverne.

30. oktober 1969 afgik jeg fra tjeneste. Blev ansat på Sdr. Vium skole bag Ringkøbing fjord.

Det var en god tid. Alle værnepligtige fik som gave, et sæt smukke manchetknapper.

Indgraveret ”PSKT 1969”. Jeg har dem endnu.

I dag har Marinehjemmeværnet rådighed over bunkeren. Men som jeg har fået oplyst, har Arbejdstilsynet forbudt bemanning af det store anlæg. Loftshøjden tillader ikke personels ophold og arbejde i det tidlige krigshovedkvarter fra 1944!

December 2014.

Tapio Juhl.

Billedkunstner og foredragsholder.

Lykken 5, 7860 Spøttrup.

28553125

www.tapio.dk